

CYKL | KINO WSPÓŁCZESNE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 4-6
PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI, ETYKA, GODZINA WYCHOWAWCZA

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Aleksandra Korczak

FILM | „Cały świat Romy”
„Kapsalon Romy”, Holandia, Niemcy, 2019, 89’

reżyseria: Mischa Kamp
scenariusz: Tamara Bos
obsada: Vita Heijmen, Beppie Melissen, Noortje Herlaar...

Nastoletnia Roma z trudnością odnajduje siebie samą w patchworkowej rodzinie. Jest jedynaczką, którą nie zajmuje się ani zapracowana mama, ani rzadko obecny ojciec, ani niedostępna emocjonalnie babcia. Z dnia na dzień, za sprawą postępującej demencji, to ta ostatnia staje się dla dziewczynki najbliższą towarzyszką codzienności; tym bliższą, im mniej samodzielna. Roma z samotnej nastolatki staje się zaradną młodą kobietką, czuje się coraz mniej niechciana, a coraz bardziej potrzebna i pewna siebie. Starsza kobieta powierza jej swoje wspomnienia, marzenia i sekrety. Między babcią i wnuczką nawiązuje się szczerą, pełną troski relacją, podszytą przecuciem nadchodzącej utraty.

MIĘDZY NAMI A BABCIAMI I DZIADKAMI

PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI, ETYKA, GODZINA WYCHOWAWCZA

Temat lekcji
Między nami a babciami i dziadkami

Czas trwania lekcji
45 min

Cele lekcji
Podczas lekcji uczeń:

- wyraża swój stosunek do postaci, charakteryzuje i ocenia bohaterów;
- uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie;
- ćwiczy nazywanie emocji;
- omawia prezentowane postawy w kontekście własnego świata wartości.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- wyraża swój stosunek do postaci, charakteryzuje i ocenia bohaterów;
- uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie;
- ćwiczy nazywanie emocji;
- omawia prezentowane postawy w kontekście własnego świata wartości.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- rozmowa sterowana pytaniami;
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Cały świat Romy”;
- karty pracy (tyle egzemplarzy, na ile grup planuje podzielić klasę).

Przygotowanie do lekcji

Zapoznanie się z filmem „Cały świat Romy”.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel omawia z uczniami fabułę obejrzanego filmu i porządkuje wiedzę dotyczącą bohaterów, wstępnie interpretując tekst kultury. Pytania dynamizujące omówienie:

Jak wyglądało życie rodzinne Romy?

Jak wyglądała jej codzienność?

Kto w rodzinie poświęcał Romy najwięcej czasu?

Jak zmieniała się jej relacja z babcią?

W którym momencie filmu dziewczynka była najszczęśliwsza? Dlaczego?

O czym marzyła babcia Romy? Czy to marzenie było możliwe do zrealizowania?

Czy gdyby Romy nie miała styczności z babcią, byłaby taką samą dziewczynką? Co zyskała na tej znajomości?

Czy na podstawie tego filmu możemy sformułować wniosek dotyczący szczęścia, życia, ludzi?

Przykładowe odpowiedzi na to ostatnie, najmniej oczywiste pytanie: *Ludzie lubią czuć się potrzebni, W rodzinie także można być samotnym, Nie da się wrócić do przeszłości itp.*

Realizacja tematu

Realizacja właściwej części lekcji przebiega w grupach, na które nauczyciel dzieli dzieci wedle własnego uznania. Wystarczą 3-4 osoby w grupie. Każda grupa otrzymuje do uzupełnienia kartę pracy.

Pierwsze zadanie polega na stworzeniu krótkiej wypowiedzi użytkowej: ogłoszenia.

Ważne! Jeżeli uczniowie jeszcze nie pisali ogłoszeń, przed podziałem na grupy należy im przybliżyć ten typ wypowiedzi!

Warto też, krążąc między grupami, podpowiadać dzieciom, jakich pracowników poszukuje się do opieki nad osobami starszymi: troskliwych, schludnych, empatycznych, cierpliwych itd.

Przykładowe pytania do wpisania w zadaniu drugim, polegającym na sporządzeniu materiału do wywiadu: *Jakie zabawki lubiłeś/aś? Jakie potrawy z dzieciństwa zapadły ci w pamięć? Z kim spędzałeś/aś wolny czas? Jak wspominasz szkołę? Czy dorośli poświęcali wtedy wiele uwagi dzieciom?*

Zrozumienie zadania trzeciego wymaga znajomości pojęcia „sentencja”. Wystarczy zwięzłe zdefiniowanie tego terminu, na przykład: „krótkie zdanie wyrażające myśl filozoficzną, np. dotyczącą szczęścia, życia, ludzi”. Można też podać podopiecznym synonimy: maksyma, aforyzm, złota myśl. Przykładowe sentencje do zapisania na plakacie:

Nie będziesz młody wiecznie...

A co ty wiesz o swoim dziadku?

Kiedy ostatnio rozmawiałeś z babcią?

Każdy czasem czuje się samotny. Porozmawiaj ze starszą osobą.

Z podręcznika historii nie dowiesz się, czy babcia była do Ciebie podobna.

Można też podsunąć uczniom symbole oraz atrybuty starości, doświadczenia, przemijania: więdnące kwiaty, dąb, laska, okulary, jesień, jesienne liście, broda, zgarbiona sylwetka, siwe włosy...

Podsumowanie tematu

Wybrani członkowie grup prezentują efekty pracy.

KARTA PRACY NR 1

1. Napiszcie ogłoszenie, które mogliby opublikować pracodawcy w domu spokojnej starości.
Uwaga! Zastanówcie się dobrze, jakie cechy byłyby pożądane u kogoś opiekującego się starszymi osobami.

OGŁOSZENIE

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Przygotujcie pytania przydatne do przeprowadzenia ze starszą osobą wywiadu dotyczącego dzieciństwa.

→ .....?
→ .....?
→ .....?
→ .....?
→ .....?
→ .....?
→ .....?

3. Na odwrocie karty pracy stwórzcie projekt plakatu przekonującego nastoletnich odbiorców, że warto i powinno się utrzymywać kontakt ze starszymi osobami, poświęcać im czas i uwagę.
Pamiętajcie, że plakat to nie tylko rysunek, ale i tekst, na przykład hasło lub sentencja.